

Sygn. akt I CSK 120/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 11 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSN Tadeusz Żyznowski (sprawozdawca)

Protokolant Beata Rogalska

w sprawie z powództwa Szpitala Wojewódzkiego Samodzielnego Publicznego ZOZ przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa, Ministra Finansów i Ministra Zdrowia
o zapłatę,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 maja 2005 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 29 września 2004 r. sygn. akt [...] i oddala powództwo, nie obciążając strony powodowej kosztami procesu w sprawie.

Uzasadnienie

Uwzględniając częściowo powództwo w stosunku do Skarbu Państwa – Ministra Finansów Sąd Okręgowy odwołał się do art. 4a ustawy z dnia 22 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 45) w następstwie realizacji którego powodowy Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej wydatkował w latach 2001-2003 kwotę 18.451.670,28 zł na podwyżkę wynagrodzeń dla pracowników. Podwyżki te były realizowane w następujący sposób i terminach: w dniu 10 czerwca 2001 r. za okres od stycznia do kwietnia 2001 r. co do wynagrodzenia netto, w dniu 15 lipca 2001 r. co do składek na ubezpieczenie społeczne od tych wynagrodzeń i w dniu 20 lipca 2001 r. co do zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, za okres od maja do grudnia 2003 r. – 10-go każdego miesiąca następującego po miesiącu którego dotyczy podwyżka w odniesieniu do należności pracowniczych netto, 15 każdego miesiąca, którego dotyczy podwyżka w przypadku należności z tytułu ubezpieczenia społecznego, 20-go każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy podwyżka w wypadku zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, za okres od stycznia do marca 2002 r. wyrównanie co do dalszej podwyżki w kwocie 110 zł w dniu 10 maja 2002 r. co do wynagrodzeń netto, w dniu 15 czerwca 2002 r. co do składek na ubezpieczenie społeczne od tej podwyżki i w dniu 20 czerwca 2002 r. co do zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od tej podwyżki. Wynikające stąd wydatki wynosiły w 2001 r. kwotę 4.444.896,46 zł, w 2002 r. kwotę 6.965.024,04 zł, w 2003 r. kwotę 7.041.747,78 zł. Obciążenie finansowe w łącznej wysokości 18.451.670,28 zł poniesione przez powodowy Zakład wywołało uszczerbek, którego nie zrekompensowały podjęte działania oszczędnościowe i restrukturyzacyjne, co pociągnęło za sobą opóźnione w płatności zobowiązania wobec budżetu i kontrahentów i konieczność zapłaty odsetek z tytułu nieterminowego regulowania należności. Należności te wynosiły: w 2001 r. kwotę 578.427,34 zł na rzecz Skarbu Państwa i 697.586,08 zł na rzecz kontrahentów powoda, w 2002 r. kwotę 418.307,69 zł na rzecz Skarbu Państwa i 566.288,52 zł na rzecz kontrahentów powoda oraz w 2003 r. kwotę 93.395,23 zł

na rzecz Skarbu Państwa i 559.871,75 zł na rzecz kontrahentów powoda. Na skutek utraty płynności finansowej strona powodowa poniosła koszty sądowe i egzekucyjne, które wyniosły: w 2001 r. kwotę 149.877,80 zł, w 2002 r. kwotę 1.149,20 zł i w 2003 r. kwotę 18.612,11 zł. W następstwie czasowego zaprzestania regulowania zobowiązań wobec kontrahentów z tytułu dostaw towarów i usług w okresie 2001-2003 obciążenie powodowego Zakładu wynosiło łącznie kwotę 9.173.674,94 zł. Ustalone okoliczności wskazują, zdaniem Sądu Okręgowego, że pomiędzy zaistnieniem deliktu legislacyjnego a powstałą szkodą majątkową istnieje związek przyczynowy. Z odwołaniem się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2002 r., K 43/01 (OTK-A 2002 nr 7, poz. 96) oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2003 r., I CK 143/03 (OSNC 2004 nr 11, poz. 179) Sąd Okręgowy wskazał, że państwo ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za zaniechanie legislacyjne występujące wówczas, gdy ustawodawca nie stworzył – wbrew obowiązki prawnemu – wymaganych regulacji albo stworzył unormowanie niepełne, fragmentaryczne. Z mocy art. 77 ust. 1 Konstytucji każdy organ władzy publicznej nie wyłączając władzy ustawodawczej ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą. Strona powodowa nadal nie dysponuje możliwościami finansowymi pozwalającymi na pokrycie zobowiązań z własnych środków. Pracownicy tej strony uzyskali uprawnienia do otrzymania podwyżek z mocy ustawy a wypłata tych należności przekroczyła poziom środków pieniężnych przekazywanych przez kasę chorych na prowadzenie przez świadczeniodawcę podstawowej działalności w postaci świadczenia usług leczniczych. Szkada majątkowa Zakładu Opieki Zdrowotnej obejmuje wywołany ujemny wynik finansowy, powstanie zaległości płatniczych wobec innych podmiotów i kontrahentów w stopniu powodującym zapłatę odsetek a także kosztów sądowych oraz egzekucyjnych, pomimo że powód przeprowadził działania oszczędnościowe i restrukturyzacyjne. Utrzymujący się ujemny wynik bilansowy zaprzecza możliwości finansowania podwyżki ze zwiększonych składek. Nadto wskazał Sąd Okręgowy, że pozwany nie kwestionował wysokości i sposobu wyliczenia szkody strony powodowej. Według dalszych ustaleń tego Sądu nie istnieją podstawy do uwzględnienia żądania o zapłatę kwoty odpowiadającej łącznej wysokości podwyżek wypłaconych w 2003 r. Przypisany stronie pozwanej delikt legislacyjny

jest wynikiem regulacji zawartej w art. 4a powołanej ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń, odnoszącej się do 2001 i 2002 r.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji Skarbu Państwa – Ministra Finansów zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że w miejsce Ministra Finansów jako organu państwowej jednostki organizacyjnej właściwej do reprezentowania Skarbu Państwa w niniejszej sprawie, wskazał Ministra Skarbu Państwa; oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu za instancję apelacyjną. Aprobując ustalenia Sądu pierwszoinstancyjnego, które nie były kwestionowane w toku tego postępowania, oraz ich ocenę prawną Sąd drugiej instancji z powołaniem się na art. 316 § 1 k.p.c. uwzględnił nowe – obowiązujące od 21 stycznia 2005 r. – brzmienie art. 67 k.p.c. przez wskazanie Ministra Skarbu Państwa jako właściwego do podejmowania – w myśl art. 67 § 3 zd. pierwsze k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili wydania zaskarżonego orzeczenia – czynności procesowych za Skarb Państwa.

Skargę kasacyjną wniósł Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego poprzez

1) błędną jego wykładnię, tj.:

a) przepisu art. 2 Konstytucji poprzez przyjęcie, że z przepisu tego wynika obowiązek podjęcia przez ustawodawcę wysiłku legislacyjnego polegającego na wprowadzeniu do porządku normatywnego takiej regulacji, która tworzyłaby alternatywny wobec systemu kas chorych system dopływu środków publicznych do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, a w ramach tego alternatywnego systemu dopływu środków publicznych do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej do poszczególnych szpitali miałyby trafić pochodzące wyłącznie od Skarbu Państwa środki w wysokości odpowiadającej kosztom realizacji przez nie zapisu art. 4a ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw,

2) niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) przepisu art. 77 § 1 Konstytucji w zw. z art. 417 k.c. poprzez przyjęcie, że ustalony stan faktyczny odpowiada stanowi faktycznemu określone w hipotezie wskazanej normy prawnej, a w szczególności, że Skarb Państwa dopuścił się niezgodnego z prawem zaniechania poprzez nie wprowadzenie do porządku normatywnego regulacji, których wprowadzenie nakładał na niego przepis prawa,

b) przepisu art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji i art. 417 k.c. poprzez przyjęcie, że ustalony przez sąd stan faktyczny pozwala na stwierdzenie wystąpienia szkody po stronie powoda,

c) przepisu art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji i art. 417 k.c. poprzez przyjęcie, że pomiędzy kwotą wskazaną przez powoda jako szkoda, a zachowaniem Skarbu Państwa istnieje adekwatny związek przyczynowy,

d) przepisu art. 442 § 1, 455 i 481 k.c. polegające na przyjęciu, że roszczenie odszkodowawcze stało się wymagalne w datach wymienionych w wyroku (wyrokach) i zasądzenie od tych dat odsetek ustawowych za opóźnienie,

e) przepisu art. 4 i 53 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, art. 60 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. 1991/91/408 ze zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 13 lipca 1998 r. w sprawie umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne (Dz.U. 1998/93/592) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunku kosztów w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. 1998/164/1194) poprzez ich pominięcie przy ocenie zachowania państwa w związku z wejściem z życie ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw i ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. 2001/5/45),

oraz naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1) przepisu art. 325 k.p.c. poprzez wydanie wyroku (wyroków) nie zawierającego jednoznacznego rozstrzygnięcia o żądaniach stron,

2) przepisów art. 326 § 3 i art. 332 § 1 k.p.c. poprzez brak ogłoszenia wyroku,

3) przepisu art. 379 pkt 3 k.p.c., w razie stwierdzenia, że w sprawie zostały wydane dwa wyroki. Jest oczywiste, że jeżeli tak było, to wydanie pierwszego wyroku zamyka drogę do ponownego orzekania o tym samym przedmiocie, między tymi samymi stronami,

4) przepisu art. 379 pkt 5 k.p.c. poprzez doręczenie stronom odpisów wyroków różnej treści i pozbawienie je przez to możliwości obrony ich praw Trudno wyobrazić sobie rzeczową polemikę z rozstrzygnięciem sądu nie znając rzeczywistej treści orzeczenia, które się zwalcza,

5) przepisu art. 67 § 2 i 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, że przepis art. 67 § 3 k.p.c. stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisu art. 67 § 2 k.p.c. i wyłączną podstawę ustalenia reprezentacji procesowej Skarbu Państwa oraz pominięcie przepisu art. 67 § 2 k.p.c. przy ustalaniu jednostki organizacyjnej wykonującej zastępstwo procesowe Skarbu Państwa,

Wskazując na powyższe pozwany Skarb Państwa wnosił o:

1) uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 29 września 2004 r. wydanego w sprawie prowadzonej pod sygnaturą [...] oraz uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2005 r. wydanego w sprawie prowadzonej pod sygnaturą [...], zniesienie postępowania pierwszo - i drugoinstancyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R., albo o uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2005 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi celem rozstrzygnięcia w przedmiocie istnienia wyroku (*sententia non existens*) i nieważności postępowania,

2) zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, a w razie uznania zarzutów dotyczących naruszenia przepisów postępowania

za nieuzasadnione wnosił o:

3) uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2005 r. i oddalenie powództwa,

4) zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W złożonej odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowy Zakład Opieki Zdrowotnej wnosił o jej oddalenie z zasądzeniem kosztów procesu a jego rzecz.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw i ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 45) dodała do ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 ze zm.) m.in. art. 4a. Przepis ten w ustępie pierwszym stanowi, iż pracownikom samodzielnym publicznych zakładów opieki zdrowotnej przysługuje od dnia 1 stycznia 2001 r. przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie niższy niż 203 zł miesięcznie, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy łącznie ze skutkami wzrostu wszystkich składników wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 2. W myśl ust. 2 tego artykułu odnosiło się to także do 2002 r. Niewątpliwym jest, że przepisy powołanej ustawy nowelizacyjnej z dnia 22 grudnia 2000 r. – w powołanym zakresie – mają charakter przepisów przejściowych o wyrażnie określonym czasie obowiązywania – art. 4a ust. 1 ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców... obowiązywał tylko w odniesieniu do wzrostu wynagrodzeń w 2001 r., zaś ust. 2 w odniesieniu do wzrostu wynagrodzeń w 2002 r. Celem tak ukształtowanych przepisów przejściowych było podniesienie wynagrodzeń do poziomu, który tworzył punkt wyjścia dla wykorzystania instrumentów, ustalania przyrostu wynagrodzeń, określonych w ustawie o systemie negocjacyjnym. Uprawnienie do wymienionego przyrostu wynagrodzeń przysługiwało pracownikom samodzielnym publicznych zakładów opieki zdrowotnej, które zatrudniały powyżej 50 osób. W ocenie Sądów obu instancji powołana ustawa nowelizacyjna uchybia zasadom rzetelnej tj. spójnej i koherentnej legislacji, poprzez zaniechanie stworzenia odpowiedniego „instrumentarium” dla zapewnienia skuteczności przepływu środków finansowych do podmiotów mających obowiązek przyrostu wynagrodzeń realizować.

Do odmiennego wniosku nie może – zdaniem Sądów niższych instancji – prowadzić wyrok Trybunału Konstytucji z dnia 18 grudnia 2002 r. k. 43/01 (OTK – A 2002, nr 7, poz. 96) w myśl którego będący podstawą podwyżki art. 4a ustawy z dnia 10 grudnia 1994 r. jest zgodny z art. 2, art. 7 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Rozważając znaczenie przytoczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego i rozumianą w świetle tego wyroku treść art. 4a omawianej ustawy, który stał się elementem obowiązującego porządku prawnego (art. 188 pkt 1 i 190 ust. 1 Konstytucji) – należy wskazać stanowisko Trybunału w istotnych kwestiach dotyczących rozumienia wspomnianego przepisu.

Po pierwsze, stwierdził dopuszczalność ingerencji ustawodawcy w sferę wynagrodzeń pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, wskazując, iż normy konstytucyjne odnoszące się do publicznej służby zdrowia, zawarte w art. 68 Konstytucji, dopuszczają przejściowe zastosowanie mechanizmu przyjętego w art. 4a ustawy z 16 grudnia 1994 r.

Po drugie, wśród wartości wypełniających pojęcie demokratycznego państwa prawnego, zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa zajmuje nadrzędne miejsce. W tej zasadzie zawarte jest – zdaniem Trybunału swoiste domniemanie, zgodnie z którym, jeżeli ustawodawca tworzy prawo stanowiące podstawę roszczeń finansowych, a nie określa w sposób jednoznaczny podmiotu zobowiązanego, to czyni zobowiązanym system finansów publicznych. Podmiotami tego systemu były – w stanie prawnym wówczas obowiązującym – kasy chorych oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, za pośrednictwem którego to systemu realizowane były obowiązki władzy publicznej określone w art. 68 ust. 2 Konstytucji. Nastąpiło samozwiązanie się sektora finansów publicznych. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny zastrzegł, że nie oznacza to, iż samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej przysługuje pełna rekompensata wydatków na podwyższenie wynagrodzeń.

Po trzecie, podkreślając istotne niedostatki legislacyjne przepisu art. 4a ust. 1, w szczególności nie wskazanie adresata ustawowego obowiązku, brak przepisów przejściowych, źródła finansowania przewidzianej w nim podwyżki

wynagrodzenia, ani mechanizmów przekazywania środków na ten cel – Trybunał Konstytucyjny potwierdził zasadność zastosowania innych – poza gramatyczną - rodzajów wykładni dla prawidłowego określenia treści zawartej w tym przepisie. Uznanie zgodności z Konstytucją omawianego art. 4a nastąpiło tylko o tyle o ile jest on rozumiany „jako tworzący współodpowiedzialność systemu finansów publicznych za jego wykonanie”, nie może - w związku z art. 56 k.c. – pozostać bez wpływu na wykładnię przepisu art. 4a. Dał temu wyraz Sąd Najwyższy w (nie publ.) uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 30 marca 2006 r., III CZP 130/05 stwierdzającej, że art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 1 poz. 2 ze zm.) stanowi – w związku z art. 56 k.c. – podstawę roszczenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w stosunku do kasy chorych (Narodowego Funduszu Zdrowia) o zwrot kosztów zwiększonego wynagrodzenia pracowników, jeżeli zakład ten, mimo prawidłowego gospodarowania środkami uzyskanymi na podstawie umowy o udzielenie świadczeń zdrowotnych, nie mógł tych kosztów pokryć w całości lub w części. Wynagrodzenie personelu medycznego zatrudnionego przez powodowy Zakład Opieki Zdrowotnej stanowiło niewątpliwie element kosztu wykonania przez ten Zakład świadczeń zdrowotnych na rzecz pacjentów. Koszt ten stanowi z kolei element kosztu opieki zdrowotnej za świadczenie której kasa chorych przekazuje Zakładom Opieki Zdrowotnej wynagrodzenie na podstawie stosunku prawnego wynikającego z łączącej ją z tym Zakładem umowy. W sytuacji, gdy nastąpiło ustawowe zwiększenie tego kosztu, poprzez podniesienie wynagrodzenia personelu medycznego, to w odniesieniu do tego zwiększonego z mocy ustawy kosztu powodowemu Zakładowi – wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądów obu instancji – przysługiwało – stosownie do powołanej uchwały – roszczenie w stosunku do podmiotu tamże wskazanego o zwrot kosztów zwiększonego wynagrodzenia pracowników. Istnieje więc mechanizm rozliczeń między zakładami opieki zdrowotnej a właściwym podmiotem systemu finansów publicznych obejmujący, na podstawie art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń..., zwrot kosztów wypłaconej podwyżki wynagrodzenia.

Co najmniej przedwczesne jest zatem twierdzenie strony powodowej i założenie Sądów obu instancji, które legło u podstaw uwzględnienia powództwa, iż wypłatę podwyżki wynagrodzeń w wysokości 11 409,922 zł należało potraktować jako szkodę w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego.

W sferze stosunków obligacyjnych z reguły źródłem szkody jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie należnego świadczenia. Polega on na uszczerbku, jakiego wierzyciel nie doznałby, gdyby zobowiązanie zostało należycie wykonane. Ta szkoda ma charakter złożony: obok straty o wartości nie spełnionego świadczenia mogą wystąpić szkody zastępcze spowodowane jego brakiem. Natomiast szkodą wynikającą ze zwłoki dłużnika jest zmniejszenie świadczenia opóźnionego w stosunku do wartości świadczenia spełnionego w terminie oraz towarzyszące temu szkody następne. W przypadku zaś nienależytego spełnienia świadczenia szkodę stanowi różnica między wartością świadczenia wykonanego prawidłowo i wartością, jaką rzeczywiście otrzymał wierzyciel.

Znaczny upływ czasu pomiędzy wypłatą należnego pracownikom strony powodowej wynagrodzenia a podjętą 30 marca 2006 r., powołaną powyżej, uchwałą Sądu Najwyższego, a nadto utrzymujące się i powszechnie znane wątpliwości oraz rozbieżności w sferze wykładni, a także stosowania obowiązujących przepisów wymagają wskazania, iż celem dokonanej wykładni było odtworzenie sensu oraz rzeczywistej treści przepisu art. 4a powoływanej ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. Takie wyjaśnienie treści i znaczenia omawianego przepisu art. 4a obowiązuje od daty jego wejścia w życie.

Przed zrealizowaniem roszczenia przysługującego stronie powodowej wobec Narodowego Funduszu Zdrowia przedwczesne są rozważania dotyczące szkody jakiej ta strona doznała oraz rodzaju występujących wadliwości legislacyjnych a także możliwości wyrównania tej szkody, nie wyłączając środków przewidzianych w prawie międzynarodowym.

Powszechnie znane są oczekiwania i wymagania społeczne oraz nie odpowiadające im możliwości finansowe państwa, wyznaczające maksymalny poziom finansowania opieki zdrowotnej. Kwestia ta stanowiła przedmiot wypowiedzi

Sądów obu instancji oraz stron w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Ustrojodawca w art. 68 ust. 1 i 2 Konstytucji przesądził o samych zasadach funkcjonowania prawa do ochrony zdrowia, nadając im (w ust. 1 art. 68) charakter gwarancyjny. Warunki realizowania prawa do ochrony zdrowia i udzielania poszczególnych świadczeń – z obowiązkiem respektowania innych konstytucyjnych zasad oraz wartości – Konstytucja pozostawiła ustawodawcy zwykłemu. W myśl art. 68 ust. 2 zd. drugie Konstytucji nie tylko warunki, ale i zakres świadczeń finansowanych ze środków publicznych został zaliczony do materii ustawowej. Powinność zaś respektowania ustawy nie wymaga uzasadnienia.

Podstawa skargi kasacyjnej zarzucająca naruszenie art. 361 k.c. przez przyjęcie, że wypłacona kwota podwyższonego wynagrodzenia podlega kompensacie przed zrealizowaniem przez stronę powodową przysługującego jej roszczenia o zwrot kosztów tego wynagrodzenia okazał się oczywiście uzasadniona (art. 398¹⁶ k.p.c.). Natomiast podstawa naruszenia przepisów postępowania została sformułowana w oderwaniu od dokumentów zawartych w aktach sprawy w sposób jednoznaczny wskazujących na zachowanie ustawowych wymagań przy wydaniu wyroku i jego ogłoszeniu. Nadto skarżący Skarb Państwa pomija, że zaskarżenie skargą kasacyjną orzeczenia Sądu drugiej instancji nie może opierać się na zarzutach dotyczących uchybień sądu pierwszej instancji. Te bowiem podlegają kontroli instancyjnej. Konfrontacja treści skargi kasacyjnej z treścią apelacji strony pozwanej prowadzi do wniosku o zamierzeniu przeniesienia istoty sporu do instancji kasacyjnej. Mnożąc nie udokumentowane zarzuty i rzekomo napotymane – w toku postępowania w obu instancjach – trudności w merytorycznym podjęciu obrony, skarżący pomija wymagania podstawy przewidzianej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w myśl której zamierzony przez skarżącego skutek może wyrzeć tylko takie wykazane uchybienie, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Wobec bezzasadności tej podstawy istniały podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku a także poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i orzeczenia co do istoty sprawy z zastosowaniem art. 102 k.p.c. w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu.